

Nr 257.

Av herrar **Wagnsson** och **Wennqvist**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmänna tjänste- och familjepensionsreglementen m. m.*

Proposition nr 339 till innevarande års riksdag innehåller förslag till reglemente angående tjänstepension för befattningshavare i statens tjänst (allmänna tjänstepensionsreglementet). Reglementsförslaget innebär bl. a., att pensionsförmånerna avvägs mot bakgrunden av den vid 1938 års riksdag genomförda löneregleringen, att sålunda en del av nuvarande dyrtidstillägg inräknas i de fasta pensionerna samt att ett rörligt pensionstillägg tillskapas i analogi med systemet för rörligt lönetillägg. En förbättring av nu gällande pensionsförmåner erhålles därigenom, att pensionsunderlagen bestämmas till i princip två tredjedelar av slutlönerna å ortsgrupp C, ej som för närvarande å ortsgrupp A. Som motprestation till den sålunda åstadkomna pensionsförbättringen få emellertid tjänstemännen vidkännas en genomsnittlig höjning av pensionsavdragen om ungefär tjugofem procent varjämte den nuvarande begränsningen i avdragstiden till trettio år borttages.

Borttagandet av begränsningen i avdragstiden kommer att särskilt hårt drabba vissa befattningshavargrupper, för vilka bidragsplikten enligt vår mening därigenom blir för stor icke blott vid en jämförelse med övriga grupper utan även i förhållande till pensionsbeloppen. I vissa fall komma tjänstemännen att få avdragstiden förlängd med 10 år eller mer. Såsom framgår av de utredningar, som utförts av 1938 års pensionskommittén, upphör nämligen för stora grupper av tjänstemän med en pensionsålder av 65 år avdragsplikten för närvarande vid omkring 55 års ålder. Dessa tjänstemän skulle genom avdragstidens förlängning få vidkännas en betydande inkomstminskning. Vid en förlängning med 10 år blir exempelvis denna inom 21:a lönegraden 2 430 kr. och inom 28:e lönegraden 4 200 kr.

För åtskilliga äldre tjänstemän såväl inom kommunikationsverken som inom civilförvaltningen i övrigt skulle härigenom den löneförbättring, som 1939 års reglering medförde, bliva mindre än förenämnda inkomstminskning. Detta torde knappast ha varit meningen, då löneregleringen genomfördes. De statens befattningshavare, som genom regleringen trott sig vinna en förbättring i sina ekonomiska villkor, måste känna sig illa behandlade om denna ett par år senare genom antagande av ett nytt pensionsreglemente avsevärt minskas eller förbytes i ren förlust.

Starka skäl tala därför för att i det nya reglementet tiden för tjänstepensionsavdragens utgående begränsas till trettio år i likhet med vad för närvarande gäller i civila tjänstepensionsreglementet.

Till reglementsförslaget äro fogade vissa övergångsbestämmelser, vilka i sin 4:e punkt innehålla, att tjänstemän, som vid reglementets ikraftträdande äro befriade från skyldighet att vidkännas pensionsavdrag eller under året närmast efter dess ikraftträdande vinna befrielse från dylik skyldighet, också äro befriade från pensionsavdragsplikten enligt reglementet. Likaså medgivas tjänstemän, som under tiden 1 juli 1943—30 juni 1945 skulle hava erhållit befrielse från avdragskyldighet, en viss nedsättning av tjänstepensionsavdragen enligt reglementsförslaget.

Dessa bestämmelser äro visserligen ägnade att i någon mån mildra övergången för de tjänstemän, som eljest skulle bliva mest lidande på borttagandet av nuvarande begränsning av avdragstiden, men de kunna ingalunda sägas helt fylla detta ändamål. Om övergångstiden göres så kort, komma fortfarande tjänstemännen i vissa fall i en ogynnsam ställning, även om hänsyn toges till den avlöningsförbättring, som belöper sig på den tid, under vilken nu gällande lönereglemente varit i tillämpning, innan pensionsreglementet träder i kraft. Det minsta man kan erbjuda tjänstemännen i form av övergångsbestämmelser är väl dock, att de ej skola bliva ekonomiskt sämre ställda efter pensionsregleringens genomförande, än om icke vare sig lönereglering eller pensionsreglering genomförts. För att detta icke skall bliva fallet, lärer övergångstiden behöva utsträckas till åtminstone fem år. Det synes även bäst överensstämman med de svenska statsmakternas traditioner vid behandling av tjänstemännens anställningsvillkor att i vart fall besluta sådana övergångsbestämmelser, att de tjänstemän, som beröras av desamma, icke känna sig alltför bryskt bemötta.

I detta sammanhang erinras om att övergångstiden till 1934 års civila tjänstepensionsreglemente var sju år. För mjuka övergångsregler talar icke minst det förhållandet, att fråga är om tjänstemän, vilka närma sig den ålder, då förtänksamheten bjuder att planera för sin ålderdom.

Bäst överensstämmande med rättvisa och billighet torde, såsom av det anförda torde framgå, vara att bibehålla nuvarande tidsbegränsning för tjänstepensionsavgifternas utgående. För den händelse detta yrkande icke anses kunna bifallas, bör i varje fall övergångstiden förlängas till åtminstone fem år.

Med stöd av vad ovan framhållits hemställas,

att riksdagen måtte besluta, att i allmänna tjänstepensionsreglementet måtte intagas föreskrift därom, att tjänsteman, som blir underkastad reglementets bestämmelser, icke skall vara skyldig att få lönen minskad med tjänstepensionsavdrag under mer än högst trettio år;

eller, därest denna hemställan icke bifalles,

att övergångsbestämmelserna till reglementet måtte i punkt 4 ändras därhän, att jämväl tjänsteman, som skulle hava

vunnit befrielse från avdragsskyldighet under tiden 1 juli 1945—30 juni 1947, måtte få åtnjuta nedsättning i tjänstepensionsavdragen och att nedsättningen bestämmas till fyra resp. tre, två och en femtedelar, därest avdragsbefrielsen skulle hava inträtt under budgetåret 1943/44 resp. 1944/45, 1945/46 och 1946/47.

Stockholm den 2 december 1941.

Ruben Wagnsson.

Thore Wennqvist.
